

Jocs, guerra, hipocresia

L'any 1992 Jordi Pujol guanyava unes eleccions per majoria absoluta i el Barça vencia la Sampdoria i s'emportava de Wembley la primera Copa d'Europa. Aquell any van morir Joan Fuster i Marlene Dietrich, i va néixer Miley Cyrus. Però el 1992 va ser, és i serà recordat, sobretot, com l'any dels Jocs Olímpics de Barcelona, un esdeveniment que va marcar la nostra joventut. Els de la meua generació (aquell any em vaig llicenciar en Filologia per la flamant Universitat de Lleida) vam viure envoltats dels valors, sempre positius, que tothom atribueix a l'esperit de l'esport, ens vam enlluernar amb l'esclat del disseny, vam començar a notar les conseqüències de l'allau turística i vam patir l'inici d'un *boom* de construcció (i de febre hipotecària) que no es va frenar fins a la crisi encara vigent...

L'any 1992, però, no tot eren flors i violes.

Aquest estiu que els mitjans ens han bombardejat amb el record de l'eufòria olímpica que va viure el país fa just vint-i-cinc anys (del 25 de juliol al 9 d'agost), potser també fóra bo recordar que Europa no vivia pas aleshores el millor moment de la seva història, perquè als Balcans (al cor mateix del món civilitzat) es lliurava una guerra cruel que posava en evidència les febleses i les contradiccions humanes

i morals d'Occident. Una guerra que va demostrar que la raça humana no havia après la lliçó i era capaç de repetir les maldats més atroces imaginables. Una guerra que feia reviure l'horror al bell mig de l'Europa Occidental. I, mentre als Balcans es practicava la neteja ètnica sistemàtica i començava el setge més llarg a una ciutat en la història militar moderna, el món mirava cap a una altra banda, concretament cap a Barcelona, on se celebraven el que havien de ser els millors Jocs de la història olímpica. Mentre als Balcans es cometien massacres, Europa (com avui amb la crisi dels refugiats) no va saber quin paper havia de jugar i les reaccions (ciutadanes, culturals i institucionals) van ser molt tèbies.

Aquest contrast entre l'entusiasme olímpic i la barbàrie de la guerra és el que viu el protagonista de l'última novel·la de Lluís-Anton Baulenas, *Amics per sempre* (Bromera, 2017). És la història d'un xicot a qui la guerra de Iugoslàvia ha convertit, literalment, en un gos i, de retorn a Barcelona, alienat i aïllat, es mira, estupefacte, com una alegria impostada s'ha instal·lat al rostre dels seus conciutadans davant de la imminència dels jocs. Amb una trama de *thriller* entre trepidant i psicològic, *Amics per sempre* parla amb ironia i contundència d'un tipus d'hipocresia (aquella que es basa en la passivitat davant d'una realitat incòmoda) que, al cap de vint-i-cinc anys, ara que ja no som tan joves, es manté vergonyosament intacta.

